

RELACJE POLSKO-
-KRZYŻACKIE W XV W.

ELŻBIETA
PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii w szkole ponadpodstawowej w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Jadwiga Iwanowska
Jan Bielecki
Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Relacje polsko-krzyżackie w XV w.

Klasa/czas trwania:

I/90 minut

Cele

Uczeń:

- omawia genezę, przebieg i skutki wojen polsko-krzyżackich w XV w.;
- ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej dla sytuacji międzynarodowej obu państw.

Metody/techniki/formy pracy:

- metoda aktywizując – skrzynka pytań;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- atlas historyczny;
- podręcznik.

Opis przebiegu lekcji:

1. Nauczyciel przedstawia cele lekcji – pytania, na które odpowiemy podczas zajęć:
 Jaki wpływ na relacje polsko-krzyżackie miała unia polsko-litewska?
 Jaki wpływ na sytuację zakonu i jego poddanych miała bitwa pod Grunwaldem?
 Co nowatorskiego i bardzo odważnego było w poglądach Pawła Włodkowica?
 Dlaczego wybuchła wojna trzynastoletnia, jaki był jej przebieg i skutki?
2. Nauczyciel metodą wykładu analizuje przyczyny wybuchu wielkiej wojny z zakonem krzyżackim oraz omawia jej przebieg do momentu bitwy pod Grunwaldem.
 Następnie uczniowie czytają tekst źródłowy: (Jan Długosz) oraz zapoznają się ze schematem bitwy, obrazem Jana Matejki i omawiają przebieg wydarzeń.
3. Zapoznają się również ze źródłem *Banderia Prutenorum* (na stronie polona.pl), nauczyciel informuje o okolicznościach powstania źródła.
 Następnie nauczyciel przedstawia dalszy przebieg wydarzeń i postanowienia I pokoju toruńskiego, uczniowie analizują je na mapach w atlasach historycznych.
4. Nauczyciel informuje, że spór polsko-krzyżacki stał się przedmiotem obrad soboru w Konstancji. Uczniowie zapoznają się z fragmentem wystąpienia Pawła Włodkowica.
 Tekst dostępny np. na <https://oke.wroc.pl/wp-content/uploads/library/File/pdf/em2k3/A2A.pdf> źródło H [dostęp 31.03.2019].
5. Uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela: W jaki sposób Paweł Włodkowicz uzasadniał, że Krzyżacy prowadzą wojny niesprawiedliwe? Dlaczego poglądy Pawła Włodkowica były nowatorskie w odniesieniu do epoki?

Następnie uczniowie zapoznają się z fragmentem podręcznika dotyczącym narastania opozycji antykrzyżackiej, powstaniem i działalnością Związku Pruskiego. Zapoznają się z fragmentem tekstu źródłowego, w którym wymieniono zarzuty wobec zakonu (może być fragment mowy Bażyńskiego). Odpowiadają na pytanie prowadzącego: Jakie zarzuty wobec zakonu krzyżackiego stawali poddani?

6. Nauczyciel przy pomocy wykładu przedstawia genezę i przebieg wojny trzynastoletniej. Uczniowie wykonują zadanie do źródła I przy pomocy atlasów historycznych: <https://oke.wroc.pl/wp-content/uploads/library/File/pdf/em2k3/A2A.pdf>.

Nauczyciel omawia skutki wojny trzynastoletniej.

7. Następnie nauczyciel dzieli klasę na grupy 3–5-osobowe i ogłasza grę w skrzynkę pytań. Każda grupa ma 1 min. na odpowiedź, później szansa przechodzi na ochotników. Grupa, która zdobędzie najwięcej punktów wygrywa.
 - A. Wymień wszystkich przedstawicieli Polski podczas soboru w Konstancji.
 - B. Jak liczne były siły polsko-litewskie podczas bitwy pod Grunwaldem?
 - C. Jak nazywał się dominikanin, który występował po stronie krzyżackiej na soborze w Konstancji?
 - D. Czy Jan Długosz był świadkiem podpisania II pokoju toruńskiego?
 - E. Gdzie i kiedy doszło do klęski pospolitego ruszenia?
 - F. Podaj datę i miejsce zwycięskiej bitwy floty gdańskiej i elbląskiej nad krzyżacką?
 - G. Kto dowodził wojskami polskimi w czasie wojny 13-letniej?
 - H. W którym roku miała miejsce bitwa pod Świecinem?
 - I. Kiedy powstał Związek Jaszczurczy?
 - J. Kiedy powstał Związek Pruski?
 - K. Kiedy dokładnie został wydany akt inkorporacji?
 - L. Kto znajduje się w centralnym punkcie obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”?

Komentarz metodyczny

Metoda skrzynki pytań w połączeniu z rywalizacją w grupach pozwoli uczniom zdolnym pełnić rolę liderów swoich grup. Podczas lekcji uczniowie kształtują kompetencje kluczowe: cyfrowe oraz porozumiewania się.